

EL LYMEXYLON NAVALE L. (COL. LYMEXYLONIDAE) AL
PARC NATURAL DEL MONTSENY

F. ESPAÑOL

T. YELAMOS

Abstract

It is told the finding of Lymexylon navale L. (Col. Lymexylonidae) in Montseny mountains, exactly at Sta. Fe (1400m., Barcelona) in beechtree trunk (Fagus sylvatica).

The presence of this xilophiles species in the Iberian Peninsula is to be added to the of Hylecoetus dermestoides L., already noticed in our fauna.

A little description of the species is made with graphic representation of maxillary palpi and the aedeagus.

La família Lymexylonidae compta amb tres espècies europees, per tanyents als gèneres Hylecoetus i Lymexylon, però fins fa poc no ha via constància de la seva presència a la fauna espanyola i fou el 1959 quan un dels autors (ESPAÑOL, 1959) donà nota de la presència d'Hylecoetus dermestoides L. al Parc Nacional d'Aigües Tortes. En aquella ocasió, el referit autor ja indicava que probablement Lymexylon navale L. també fóra present al nostre país, presència avui confirmada per la captura d'un exemplar ♂ a Sta. Fe del Montseny (1400 m., Barcelona) el 7-VII-1984 en un tronc de faig (Fagus sylvatica) en procés de descomposició (T. Yélamos leg.).

Es tracta d'un curiós insecte caracteritzat per les següents particularitats: Talla molt variable, oscil·lant entre 5 i 18 mm, els ♂ molt més petits que les ♀; teguments tous; cos estret, allargat, densa i finament pubescent; pubescència groga en la ♀ i marró en el ♂. Cap gran, molt ample a l'alçada dels ulls, estretit a la base; ulls

sencers, sinuats a la base de les antenes, aquestes d'onze artells, filiformes en el σ^7 i arribant a la base dels èlitres, un xic més curtes i més eixamplades en la φ ; palps maxil·lars de 4 artells, notablement modificats en el σ^7 (fig. 1), el tercer artell gran, excavat, originant per un costat el quart en forma d'un petit lòbul i, per l'altre, un gran apèndix flabel·lat, normals en la φ , si bé el darrer artell més eixamplat que la resta. Protòrax clarament més llarg que ample en el σ^7 , diferència poc apreciable en la φ ; part anterior del pronot bastant convexa i perllongada vers el cap en la zona tergal ; angles posteriors sortints i escotats vers els hùmers; marge posterior amb una fina vora. Escudet gran, fosc. Èlitres paral·lels, un xic més amples que el pronot, estretits en l'àpex, desproveïts d'epipleures i sense

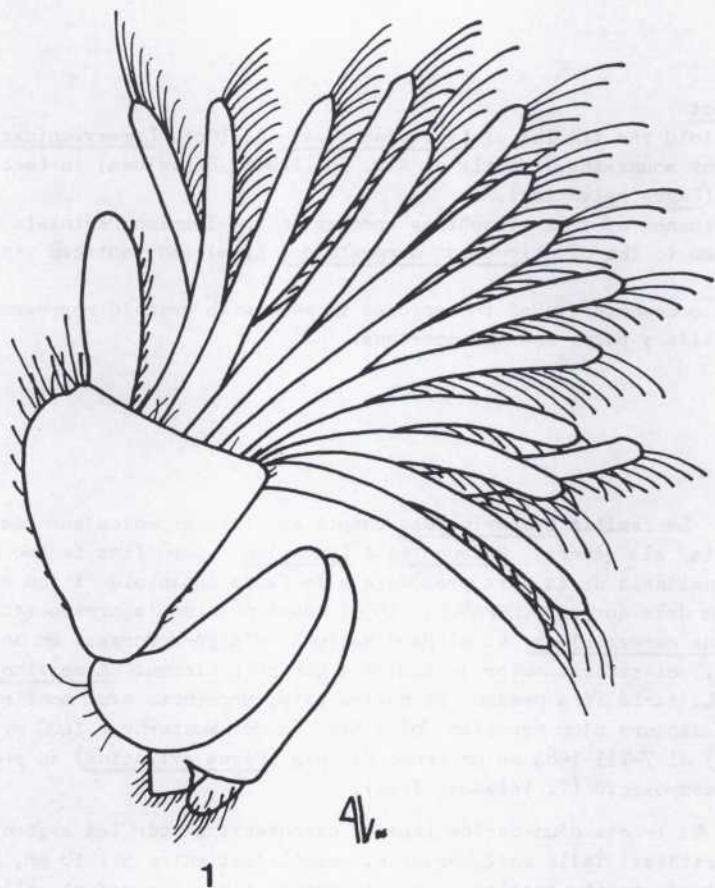
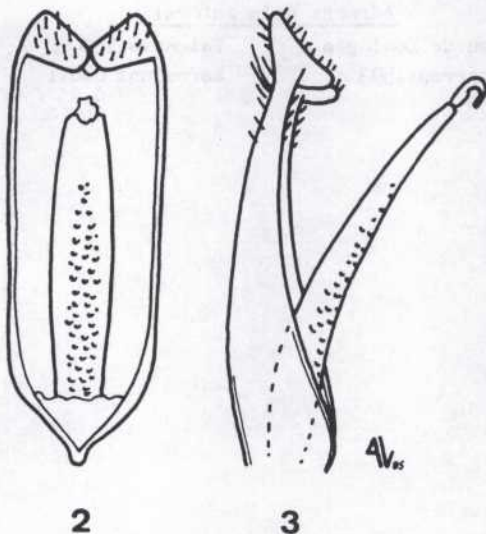

Fig. 1 - Palp maxil·lar del σ^7 .

escultura ja que només s'observen unes petites fosses de les quals surt la pubescència. Ales grans, funcionals. Prostèrn molt reduït de la mateixa manera que el mesostèrn; metastèrn gran, amb una ampla banda mitja no pubescent. Abdomen amb 7 segments visibles a la part superior i 5 a la inferior de la ♀ i 6 a la del ♂; coxes anteriors i mitjanes, llargues i molt sortints, les posteriors transverses però perllongades en la part interna en apèndixs allargats i contigus; tarsos pentàmers, els anteriors més curts que les tibies, els intermedis i posteriors més llargs que aquestes. Òrgan copulador del ♂ (figs. 2-3) modificat respecte a l'habitual dels Lymexylonidae per l'atròfia dels estils, incorbat vers la zona tergal.

Crida l'atenció l'extraordinari desenvolupament dels palps ma-

Figs. 2 - 3. Edeagus visió ventral: 2).
Edeagus visió lateral: 3).

xil·lars dels ♂♂. Segons CROWSON (1981), si aquest òrgan és amputat, els mascles no són capaços d'aparellar-se, particularitat que atribueix a la incapacitat de captació de les feromones.

Una altra característica remarcable és el desenvolupament hipertèlic de l'edeagus que està fortament incorbat. Segons JEANNEL (1955) l'edeagus s'ha replegat sobre la seva part tergal, de forma que l'apex es troba en contacte amb l'extrem basal. Això fa que no sigui funcional, essent el sac intern la part realment copuladora.

Espècie paleàrtica tendent al cosmopolitisme, xilòfila, que molt probablement sigui present en d'altres

indrets peninsulars de semblants característiques.

Crida també l'atenció el fet de què malgrat la seva talla més aviat gran i les intenses prospeccions de què ha estat objecte el referit Massís, hagi escapat fins ara a l'observació dels molts entomòlegs que el visiten.

Finalment, és d'agrair la desinteressada col·laboració de l'amic i col·lega A. Viñolas, autor de les figures que acompanyen el text.

BIBLIOGRAFIA

- CROWSON, R.A. 1967 The Natural classification of the Families of Coleoptera :85-87
1981 The Biology of the Coleoptera:335,386,554,564,569,571
- ESPAÑOL, F. 1959 El Hylecoetus dermestoides (Col. Lymexylonidae) en el Parque Nacional de Aigües Tortes, Publ. Inst. Biol. Apl., 29:51-57
- JEANNEL, R. 1955 L'édéage. Initiation aux recherches sur la systématique des coléoptères: 46,106,107
- PORTEVIN, G. 1934 Histoire naturelle des Coléoptères de France,II:465

Adreces dels autors:

Museu de Zoologia   Valencia,109
Ap.correus,593   Barcelona 08011

Mots clau (Key words): **COLEOPTERA; LYMEXYLON; NAVALE; PARC; MONTSENY; CATALUNYA.**